

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-60.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 18. avgusta 1934.

Štev. 93.

Industrijske bilance

»Politika« je objavila članek z naslovom »Kako se delajo pri nas bilance«. V tem članku trdi, da so bilance naših industrijskih podjetij, zlasti onih, ki uživajo carinsko zaščito, neverodostojne. To dokazujejo zlasti vedno nove investicije, visoke plače direktorjev in tanieme upravnih svetnikov, a tudi reprimerno visoke cene njih izdelkov ter neprimerno nizke mezde delavcev. Vsi objektivni razlogi da govore za to, da so bilance napačne. Ker se pa na podlagi bilanc plačuje družbeni davek, zato je tudi donos tega davka tako majhen, saj je bil za l. 1932/33 proračunan na samo 120 milijonov Din. Kako je ta vsota majhna, se vidi tudi iz tega, da so uslužbenici teh podjetij plačali samo v letu 1932 več ko 167 milijonov dinarjev uslužbenskega davka. In nato navaja članek imenoma razna industrijska podjetja, koliko so ona plačala davkov in koliko njih uslužbenici. Tako navaja Kranjsko industrijsko družbo, ki da je plačala l. 1929 davka 239.050 Din, l. 1930 622.000 Din, l. 1931 pa 1.215.000 Din, dočim so plačali njeni uslužbenici v teh letih uslužbenskega davka 1.036.843, oz. 1.200.000 in 1.320.000 l. 1931. Nadalje navaja za Jugo-Češko podrobne podatke ter trdi, da so plačali njeni uslužbenici v l. 1932 skoraj desetkrat toliko davka ko družba sama, ki da je plačala le 55.700 Din družbenega davka. Posebej se omenja še družba »Store«, nakar pa se le na splošno omenjajo Teslićeve tvornice, Arko, varaždinske industrije in novosadska tvornica vijakov.

To naštevavanje tvrdi — in reči moremo: to silno enostransko naštevavanje tvrdi — je tudi vzrok, da reagiramo na članek »Politiki«. Rečimo, da so navedbe v članku absolutno točne in da v resnici ne odgovarjajo bilance naših industrijskih družb dejanskemu stanju. Toda zakaj se potem kaže s posebnim poudarkom le na tvornice v Sloveniji, dočim se v drugih prečanih krajih omenjajo le mimogrede, one v Srbiji pa sploh ne. Ali bi morda hotel reči članek, da so bilance napačne le v Sloveniji, drugod pa absolutno pravilne. Prepričani smo, da takšne gorostasne trditve pač ni namerjal članek.

To pa je tudi razlog, da članka v »Politiki« ne moremo sprejeti brez ugovora. Saj je morda res, da niso bilance industrijskih podjetij narejene tako, da bi imela nad njimi svoje veselje davčna uprava in prav radi verujemo, da se industrialec in tvorničarji trudijo, da sfrizirajo svoje bilance čim bolj primerno za nizko odmero davka. Če pa delajo tako, potem delajo tako v vsej državi in potem ne gre navajati kot ostrašujoče primere le industrije iz ene pokrajine. Če se že hoče napraviti red, potem ga je treba napraviti temeljito, ne pa zahajati le podjetja ene pokrajine. Kajti objektivno je le tisti, ki gre do konca, ne pa tisti, ki je pogumen le takrat, kadar je med prečani. Zato pa tudi rečemo: Prav, napravite red, primite vse, ki delajo napačne bilance, toda primite v resnici vse, one tu prav tako, kakor one, ki so v pokrajinah čez Drino. Da bi pa bilo vestno sestavljanje bilanc za namene davčne uprave samo privilegij Slovenije, pa hvala lepa!

To tem manj, ker je itak znano, ne le v Sloveniji, temveč v vsej državi, da je davčna uprava baš v Sloveniji najbolj rigorozna in da že ona gleda na to, da je vedno težje skrivati po bilancah kakšne dobičke. Prav iz tega razloga pa moremo tudi reči, da se moramo tem bolj čuditi, če se članekarju v beograjskem listu ni zdelo niti ena bilanca podjetij v starih krajih čudna, temveč le one podjetij v Sloveniji! Res, več ko čudno je, da članek tega, kar ima pred nosom, ne vidi, da pa ga najbolj zanimajo industrije, ki so najbolj oddaljene od njega.

In ker ne moremo prezreti tega čudnega nasprotja, da piše beograjski list mesto o svojih domačih, le o najbolj oddaljenih slovenskih podjetjih, zato tudi ne moremo verovati v dobro voljo članekarja. Nasprotno imamo vtis, da se zopet enkrat hoče prevaliti vsa peza davčne obremenitve na podjetja v Sloveniji. Zato se ta postavljajo na oder kot najbolj črna, češ glejte jih, kako znajo prikrivati dohodke, da bi na nje, padla vsa jeza, dočim se je o drugih podjetjih lepo tiho.

Baš zaradi najbolj vzorno delujoče davčne uprave v Sloveniji pa je članekarjev očitki tudi neobjektivni, ker je že davčna uprava sama jamstvo, da ni mogoče sestavljati tako silno napačnih bilanc, kakor pa bi hotel dopovedati članekar. Storil je zato tem večjo napako, če ni zapičil svojega opozorila tudi v drugo smer, kjer je objektivno mnogo več verjetnosti za pravilnost njegovih trditve.

Končno pa treba omeniti še nekaj, kar je članekar tudi čisto prezrl. V Sloveniji se plačujejo vse socialne davke, dočim se v drugih banovinah te zelo neznatne. Samo pokojninsko zavarovanje velja v Sloveniji nad 20 milijonov in najmanj polovica tega zneska odpade na podjetja. Zaradi so-

Hvaležnost, ki jo doživlja trgovec

V spomenici velenjskih rudarjev na bansko upravo se opozarja, da bo znašal ves zaslužek velenjskih rudarjev v avgustu za 50.000, v septembru pa za 80.000 Din manj, kakor pa znašajo izdatki rudarskih družin za najnujnejše življenjske potrebščine. Zato se v spomenici predlaga, da naj bi banska uprava preskrbela delavcem teh 130.000 dinarjev. In nato se pravi:

»Ta znesek naj bi se nakazal velenjski Nabavljalni zadrugi državnih nameščencev, ki bi to podporo v obliki življenjskih potrebščin delila po predlogu delavskih zapornikov pravično vsem rodbinam. Ta način podpore se zdi delavcem najprimernejši, ker dolguje delavstvo krajevnim in okoliškim trgovcem itak že blizu pol milijona dinarjev ter nima nobenega kredita več.«

Ta predlog in to utemeljevanje velenjskih rudarjev je v dvojnem oziru zanimivo in vredno, da mu dodamo skromen komentar. V prvi vrsti zato, ker dokazuje kako velik je socialen čut trgovstva. Da so trgovci v teh težkih časih kreditirali delavcem za pol milijona dinarjev blaga, je pač dejanje, ki zasluži, da se ga omeni. Kajti teh pol milijona dinarjev so kreditirali, čeprav so vedeli, da bo velik del tega denarja izgubljen, ker je pač tudi njim bilo znano, da pada zaslužek rudarjev iz dneva v dan in da ne zadostuje niti več za kritje tekočih izdatkov, kaj šele za kritje dolgov. In vseeno so dajali, dokler so le mogli in čeprav so imeli sami radi manjšega odjema vedno večje režijske in druge stroške. Marsikateri trgovec je mogel dati te kredite le na ta način, da je načel svoje rezerve za črne dni, toda beda rudarjev je bila argument, ki ga socialno čuteči trgovci niso mogli zavreči. Tako so v časih največje finančne in gospodarske krize dokazali trgovci, da so socialno čuteči ljudje, ki pomagajo svojemu bližnjemu v sili z izdatnimi podporami.

In sedaj se vprašamo, kakšno hvaležnost prejemajo trgovci za to svoje umevanje ljudske bede. Odgovor na to dobimo zopet v spomenici rudarjev. Rečimo, da bi imela banska uprava potrebna sredstva in nakazala delavcem vseh 130.000 Din zahtevane podpore. Kaj naj bi se zgodilo s tem denarjem. Za vseh 130.000 Din naj bi se nakupilo življenjskih potrebščin pri nabavljalni zadrugi, pri trgovcih pa nič. Več ko trikrat toliko kolikor bi znašala vsa podpora banske uprave, so trgovci že kreditirali, ko pa naj bi dobili delavci nekaj denarja, da bi se z njim nakupila živila, pa bi moral biti trgovec čisto izključen in ves nakup bi se oddal le glavnemu konkurentu trgovca.

cialnih dajatev je slovenska industrija itak v neenaki konkurenčni poziciji z industrijami v drugih banovinah, zaradi neenake davčne prakse je ta razlika še poostrena. A sedaj naj bo Slovenija še glavni in edini krivec za morebitne preziko izkazane dobičke v bilancah! Bila bi to v resnici skrajna krivičnost, ki si jo je mogoče misliti.

Prav radi tega bomo verjeli v dobro voljo članekarja »Politiki« le, kadar bo ta izpolnil svoje navedbe z onimi iz vse države. Kadar bo objavil, koliko plačuje druž. davka Borski rudnik, Trepča, Bača, Dalmatienne, kadar bo povedal, koliko so plačale tvornice v Paračinu, Leskovcu, Beogradu itd., kadar bo razkril podatke o plačanih davkih velikih sladkornih tvornic, steklarin in drugih podjetij, kadar bo podana celotna slika o davkih, ki jih plača vsako podjetje v državi, takrat bo šele mogoča objektivna debata o obdačenju naših industrij. Takrat se bo namreč šele videlo, kako visok je odstotek, ki ga industrija v Sloveniji že plačuje, pa čeprav so njeni režijski stroški najvišji in čeprav je tudi njeno davčno breme najvišje.

Davčna dolžnost mora biti za vse enaka in zato odklanjamo enostranski članek »Politiki«!

Stara resnica je, da svet ne pozna hvaležnosti in zato tudi trgovci takrat, ko so dajali blago na več ko dvomljivo upanje, s hvaležnostjo niso računali. Vendar pa je te grde nehvaležnosti, ki jo doživljajo trgovci, danes tako mnogo, da jo je treba vsaj včasih tudi zapisati. Ne samo v Ve-

Mariborski gospodarski drobiž

V Združenju sadnih trgovcev in izvoznikov za Dravsko banovino je začelo vreti. Mnogi člani so nezadovoljni, ker je Prizad poveril izvoz jabolk v Nemčijo v okviru kontingenta izključno sindikatu. Radi tega zahtevajo razčiščenje tega vprašanja, kar se naj bi zgodilo na izrednem občnem zboru. Ker se mora po pravilih sklicati občni zbor, če zahteva to desetina članov (v tem primeru 12), bodo nezadovoljniji s svojo zahtevo gotovo uspeji. V resnici je nerazumljivo, zakaj naj bi se z izvozom v Nemčijo okoristilo samo 8 članov združenja, ko je še dosti solidnih in uglednih trgovcev, ki so dosedaj prav tako izvažali v Nemčijo. Verjetno je, da bo radi tega prišlo do izprememb v vodstvu Združenja.

Dne 13. je bil v Mariboru važen sestanek slaščičarjev in medičarjev iz vse države. Razgovarjalo se je o potrebi ustanovitve centralne vsedržavne stanovske organizacije vseh slaščičarjev in v to stroko spadajočih obrtov. Takšna organizacija bi bila najuspešnejša zaščita proti konkurenčni pekov. Peki so namreč začeli posegati tudi na slaščičarsko področje in pečejo kekse, krofe, sladkorne izdelke in druge slaščice. V svojih referatih so zastopniki slaščičarske stroke navajali, da so smeli neredaj peki peči samo pecivo iz krušnega testa. Te določbe so še v veljavi in se naj tudi izvajajo. Končno so nastopili slaščičarji proti izdelovanju sladoleda po raznih kavarnah in bifejih.

Dne 12. avgusta je bil v Mariboru velik sestanek obrtnikov vseh strok. Prišli so delegati obrtniških združenj iz področja Okrožnega odbora za bivšo mariborsko oblast. Dopoldne so na sestanku v Kazini razpravljali o zakoniti zaščiti obrtnikov in trgovcev po vzorcu kmetijske zaščite. Popoldne pa je bila v prisotstvu zborničnega tajnika dr. Pretnarja plenarna seja Okrožnega odbora, na kateri se je sklepalo o proračunu ter razpravljalo o internih vprašanjih. Med drugim se je sklenilo, da naj bi zbornica odstopila Okrožnemu odboru svoj delokrog za mojstrske izpite.

Urarski obrtniki so položili s svojo iniciativo temelj bodočemu mariborskemu obrtnemu muzeju. Na občnem zboru svo-

lenju, temveč povsod je danes tako, da hodijo ljudje k trgovcu, dokler jim le ta daje na upanje. Ko pa jim izjavi, da ne more več, da so njegove rezerve izrpane, potem izostanejo za vedno iz trgovine. In če dobe denar, potem ne gredo kupiti k trgovcu, ki jih je morda mesec izdrževal s svojim kreditiranjem temveč gredo kamorkoli, samo ne k listemu trgovcu pri katerem so zadolženi. S tem so prekinili vsak stik, ker trgovec naj bo vesel, da je sploh smel kreditirati. Ko je to svojo dolžnost opravil, potem ga njegovi dolžniki sploh nečejo več poznati.

Zelo mnogo ljudi je, ki jim je trgovec pomagal s kreditiranjem blaga in zlasti v poslednjih mesecih, ko niso mesečne plače prihajale vedno redno vsakega prvega, bi v marsikateri rodbini ne mogli opoldne pogrniti mize, če ne bi priskočil v pomoč trgovec s kreditiranjem blaga. Ne zahteva trgovec nobene posebne hvaležnosti za to svojo pomoč, po pravici pa sme zahtevati, da se to njegovo socialno delo tudi upošteva in da se že enkrat neha ono zavide, a vseskozi neutemeljeno mnenje, da trgovec le zbira in grnadi dobiček, dočim od sebe ne daje nič.

Težke izgube je moral trgovec že zapisati na račun svojega socialnega čustvovanja in vedno bolj pogoste so te izgube. Vsaj to bi morale dati te izgube trgovcu, da bi se že enkrat nehala ona gonja proti trgovcem, ona umetno ustvarjena animoznost proti trgovini in vsem gospodarskim stanovom, ki je kriva, da bo trgovec kmalu edini davčni objekt. Vsaj to hvaležnost pa bi trgovec res smel pričakovati po vsej pravici.

Jega Združenja so namreč preteklo nedeljo sklenili, da se ustanovi zbirka vsega urarskega in v to stroko spadajočega orodja, ki se nahaja v Mariboru. Ta zbirka se bo stalno izpopolnjevala. Če bi napravile sličen sklep še druge obrtniške organizacije, pa bi dobili v Mariboru takoj z majhnimi stroški obrtni muzej, ki bi bil velikega pomena za razvoj obrta.

Stora d. d., tovarna zastorov v St. Vidu pri Ljubljani, ki spada v območje Združenja gospodarske banke, je kupila v Mariboru podjetje Bacher et Comp., ki obratuje v poslopiju tovarne Texta na Teznu. Stora bo podjetje obdržala v obratu ter bo izdelovala blago za prevleko pohištva.

Mariborska židovska občina postaja vedno močnejša. Židje se udeležujejo v trgovini, še bolj pa v industriji, zlasti v tekstilni. Židje si nameravajo zgraditi sedaj v Mariboru svojo sinagogo. Imajo že zbrana sredstva, ki so jih darovali bogati člani občine. Tudi svet imajo že zagotovljen in sicer naj bi stala sinagoga na Zrinjskem trgu.

Obmejni promet skozi Maribor je bil v juliju zelo živahen. V našo državo je dopotovalo 19.370 tujcev, odpotovalo pa 14.659 oseb. Nad 5000 oseb je torej ostalo v naši državi, kar dokazuje, da se bo tujski promet letos dovoljno razvijal. Mariborska okolica je glede tujskega prometa letos na boljšem, kakor lani. Zlasti Pohorje in vzhodni del Dravske doline sta zelo dobro zasedena, slabše je v gorskem koncu Dravske doline. Za intenzivnejšo izgraditev tujskega prometa, ki bi lahko postal za lepo Dravsko dolino in mariborsko okolico glavni vir dohodkov, pa bo potrebna še temeljitejša priprava doma in izdatnejša propaganda na tujem.

ZAKUP VELIKOPRODAJE TOBAKA IN CIGARETNEGA PAPIRJA

Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja zainteresente, da se odda velikoprodaja tobaka in cigaretne papirja za dobo 1935—1940 v zakup na licitaciji dne 15. septembra 1934. Pogoji zakupa so interesentom na vpogled v zbornični pisarni ob uradnih urah.

Uredba o kartelih

Na podlagi čl. 63. finančnega zakona za l. 1934/35. je predpisal ministarski svet na predlog trgovinskega ministra to uredbo o kartelih.

Splošna določila

§ 1. — 1. Karteli se prepovedujejo.

2. Izjemoma od te prepovedi more trgovinski minister v soglasju z ministrskim svetom odobriti ustanovitev kartela, če njegov obstoj opravičujejo gospodarski razlogi ali javni interesi, bodisi zaradi reguliranja proizvodnje in prodaje blaga, bodisi zaradi določitve poslovnih pogojev in cen, odnosno tarif. Proti sklepu, s katerim se odkloni ustanovitev kartela, se nezadovoljna stranka ne more pritožiti na državni svet.

§ 2. — Kot karteli se smatrajo pogodbe, dogovori in sporazumi, sklenjeni med posameznimi podjetji (osebami) katerekoli gospodarske panoge, s katerimi se na kakršenkoli način omejuje ali izključuje pravica svobodne konkurence v proizvodnji ali prodaji blaga, v določevanju poslovnih pogojev ali določevanju cen, oziroma tarif.

Ustanovitev kartela

§ 3. — Za ustanovitev kartela v smislu 2. odstavka § 1. in za vsako izpremembo ali dopolnitev se morajo sestaviti izključno samo pisne pogodbe. Te pogodbe morejo dobiti od pogodbenih strank pravno veljavo samo, če se odobri v smislu § 1. odst. 2. Dokler ni dovoljenje izdano, se prepoveduje uporaba teh pogodb.

2. Prijava za ustanovitev kartela se mora predložiti ministru za trgovino in industrijo ter morajo prijavo podpisati vse pogodbeni stranke. Če se v kartelu predvideva ustanovitev posebne organizacije (ustanove), mora prijavo vložiti ta organizacija. Ta določba velja tudi za izpremembe in dopolnitve kartelne pogodbe.

3. Prav tako se morajo predložiti ministru za trgovino in industrijo tudi kartelne pogodbe, sklenjene v tujini, če se njih določila uporabljajo tudi na področju kraljevine Jugoslavije.

§ 4. — V prijavi za dovoljenje kartela se morajo označiti vsi potrebni podatki in informacije o ustanovitvi kartela, odnosno pravice za ustanovitev in delo kartela ter kartelne organizacije. Prav tako je treba imenovati imena (tvrške), sedež in predmet dela vseh podjetij in njihovih pomožnih ustanov, na katere se nanaša kartelna pogodba. Ta pogodba se hrani v posebni zbirki dokumentov.

§ 5. 1. Minister za trgovino in industrijo je dolžan, da vpiše dovoljenje kartela v poseben register. V ta register se zapiše dan sklenjene kartelne pogodbe, predmet in trajanje pogodbe, rodbinsko in krstno ime posameznih pogodbenih strank, ime (tvrška) in sedež bivanja pogodbenih strank, odnosno sedež delovanja podjetja, pri kartelni organizaciji pa ime (tvrška), sedež, pravi pomen organizacije ter ime (tvrške), odnosno sedež njenih pomožnih organov, ime in kraj bivališča oseb, ki so pooblašene, da zastopajo pogodbeni stranke, pri kartelnih organizacijah pa tudi ime in kraj bivališča njenih zastopnikov.

2. V register se morajo vpisovati tudi vse dovoljene izpremembe kartelne pogodbe.

3. Kartelni register je javen. Vpogled v register je dovoljen vsakomur v času uradnih ur. Vpogled v pogodbe pa je dovoljen samo pristojnemu ministru (§ 8., odst. 2.).

4. Podrobnejša določila o načinu registriranja v okviru registra bo predpisal minister za trgovino in industrijo.

§ 6. — 1. Pogodbene stranke, oziroma kartelne organizacije so dolžne, da plačajo za stroške izvrševanja državne kontrole prispevek, ki ga bo določil trgovinski minister. Prvi prispevek se plača pri registraciji kartelne pogodbe.

2. Če so pogodbeni stranke delniške družbe, ne more ta prispevek presegati 2 pro mille delniškega kapitala. Pri drugih trgovskih družbah (tvrških), oziroma osebah, more znašati največ 8% skupnega neposrednega davka na dohodek od podjetja, obrata ali poklica, oziroma od družbenega davka, odmerjenega za prejšnje leto. Ta prispevek se vnovči za fond za kontrolo kartelnih pogodb pri Državni hipotekarni banki. Fond upravlja trgovinski minister, ki tudi predpiše pravilnik o uporabi sredstev iz tega fonda.

§ 7. — 1. Če se glede uporabe posameznih določil odobrenega kartela predvidevajo med pogodbenimi strankami skupne odredbe ali sklepi zlasti glede cen, prodaj-

nih pogojev in tarif ali o prepovedi ali izključevanju kupca ali potrošnje, sploh z učinkom poseganja v pravice tretje osebe, se morejo take odredbe skleniti le, če se vpišejo v zapisnik. V zapisnik se zapiše njih vsebina, zapisnik pa morajo podpisati pogodbeni stranke, oz. kartelna organizacija, če je za opravljanje poslov ustanovljena kartelna organizacija. Zapisniki se morajo po zaporednih številkah hraniti vezani deset let. En iztis se mora v treh dneh dostaviti ministru za trgovino in industrijo.

2. Minister za trgovino in industrijo mora preiskati upravičenost sklenjenih odredb in odlokov. Če v teku 10 dni ne izda odloka o prepovedi njih izvrševanja in uporabljanja, imajo te odredbe in odloki pravno veljavo.

Preiskovalno postopanje

§ 8. — 1. V primeru, da se po odobritvi ustanovitve kartela izkaže, da je uporaba kartelne pogodbe ali odredb in odlokov, izdanih na podlagi pogodbe, škodljiva za interese narodnega gospodarstva, za splošno narodno blagostanje države ali v škodo javnih interesov ali da more ogroziti narodno gospodarstvo, splošno blagostanje ali javne interese, je minister za trgovino in industrijo dolžan, da odredi posebno preiskovalno postopanje ter da izda potrebne sklepe po določilih te uredbe. Pri odredbi tega postopanja more trgovinski minister istočasno prepovedati izvrševanje kartelne pogodbe, oziroma odredb in odlokov, izdanih na podlagi te pogodbe.

2. V kolikor spadajo preiskovani karteli, ki se nanašajo na gospodarsko polje, v pristojnost tudi drugih resorov, odredi postopanje in izda sklep na podlagi 1. odstavka minister za trgovino in industrijo po predhodnem sporazumu z ministri dotičnih resorov.

3. Državna in javna samoupravna telesa, njih zavodi in ustanove, ki v svojih poslovanjih pri nabavi svojih potrebščin v teku izvrševanja samih licitacij ali dobav ali kasneje v teku izvrševanja samih pogodb opazijo ali posumnijo, da obstoji med ponudniki, oz. zavezanimi prevzemniki pogodba ali dogovor o poslu, pa jim je znano, da ta pogodba, oz. dogovor ni sestavljen pisмено in zapisan v registru, so dolžne, da o tem takoj obveste trgovinskega ministra, odnosno bansko upravo zaradi nadaljnega postopanja.

§ 9. — 1. Minister za trg. in industrijo mora takoj po odredbi preiskovalnega postopanja glede pogodbenega stanja zahtevati od predstavnikov kartelne organizacije predložitev poročila in vseh potrebnih podatkov za presojo obstoječega stanja. Rola, v katerem se morajo predložiti ministru poročilo in vsi podatki, ne sme presegati 8 dni. Če se pokaže potreba, je minister upravičen, da po pristojnih upravnih oblastih ali neposredno odredi pregled delovanja podjetij dotičnih pogodbenih strank dotične kartelne organizacije. Ta pregled se more izvršiti s pravico vpogleda v vse trgovske poslovne knjige in v vsa pisma (zapisnike, račune itd.). Prav tako se more zaslišati tudi pomožne osebe, ki je zaposleno v podjetju ali osebe, katerih zaslišanje se izkaže za potrebno.

2. Preiskovalno postopanje, predvideno v § 8, se ne more razširiti na tehnično ureditev, konstrukcije ali proizvodne metode podjetja, ki se smatrajo kot poslovna skrivnost dotičnega podjetja.

§ 10. — 1. Osebe, katerim je poverjeno izvrševanje postopanja po § 8, so dolžna ohraniti kot uradno tajnost poslovne skrivnosti, za katere bi zvedele v tem postopanju. Oseba, ki bi postopala proti tej odredbi, bo morala odgovarjati disciplinsko, v kolikor ne gre tudi za kazensko odgovornost.

2. Podatki, za katere se izve na podlagi preiskovalnega postopanja, se morejo uporabiti samo za delo v smislu določb te uredbe.

Sredstva za pobijanje škodljivih pogodb

§ 11. — 1. Če se s preiskovalnim postopanjem ugotovi, da podjetje na podlagi kartelne pogodbe, oziroma izvrševanja njenih odredb in določil ogroža interese, navedene v § 8. te uredbe, more minister za trgovino in industrijo v soglasju z ministrskim svetom

1. prepovedati, da se uporabljajo s pogodbo določene cene (tarife) pri proizvod-

nji in prodaji blaga, oziroma delo kreditnih, zavarovalnih in prometnih podjetij;

2. prepovedati, da se uporabljajo bodisi v celoti bodisi v podrobnostih poslovni pogoji sklenjene kartelne pogodbe;

3. ukiniti dogovorjene omejitve ali izključena, določena za podjetje ali osebo glede proizvodnje in cene boga pri nakupu ali prodaji;

4. prepovedati pogodbenim strankam, da tretjim osebam vsilijo sprejem predpisane ali priporočene nakupne ali prodajne cene blaga ter prepovedati, da se zbog takšnih predpisov ali priporočil izvaja na kogarkoli gospodarski ali poslovni pritisk;

5. proglasiti v primeru potrebe kartelno pogodbo v celoti ali v podrobnostih za nično, oziroma odrediti, da se kartelne organizacije razpuste, odnosno likvidirajo.

6. V primeru odstavka 2., § 8., se bo trgovinski minister predhodno sporazumel z ministri dotičnih resorov.

7. Proti odloku trgovinskega ministra, izdanega na podlagi tega paragrafa, nima nezadovoljna stranka pravice pritožbe na državni svet. Odloki, izdani na podlagi tega paragrafa, se morajo na strošek dotičnih pogodbenih strank, odnosno kartelnih organizacij objaviti v »Službenih novinah«.

§ 12. — 1. V svrhu stalne kontrole nad delom kartelne organizacije more imenovati trgovinski minister tem organizacijam svojega komisarja. Dolžnost komisarja je, da neposredno kontrolira vse delo kartelne organizacije in na ta način pazi, da ta organizacija ne ogroža interesov, navedenih v § 8. Komisar ima pravico, da kontrolira vse poslovanje kartelne organizacije, da prisostvuje vsem sejam njihovega predstavnika (uprave), da zahteva vsa potrebna poročila in podatke ter da o vseh odredbah in sklepih organizacije stalno obvešča trgovinsko ministarstvo. V posebno važnih primerih more začasno odložiti izvršitev sklepov in odredb, ki so škodljive za navedene interese, do končne odločitve v smislu § 11.

2. Stroški za komisarja gredo v breme kartelne organizacije. Nagrado za komisarja odreja minister za trgovino in industrijo.

§ 13. — 1. Določila §§ 8., 9. in 11. se morejo primerno uporabljati tudi v primerih, ko ne gre za pogodbe, če je za posamezni proizvod (blago) ali storitev določena neprimerno visoka ali nizka cena (tarifa), ki omogoča posebne proizvodne ali poslovne razmere, ki izključujejo ali morejo izključiti svobodno tekmovanje (zasebni monopol).

2. V primerih 1. odstavka tega § odrede postopanje pristojni bani, na področju mesta Beograda, pa upravnik mesta Beograda. Če gre za podjetje, ki deluje na opisani način na področju več banovin ali vse države, izda sklep minister za trgovino in industrijo. (Konec prihodnjih.)

Razstave sejmi

Mednarodni sejem v Solunu

Trgovinski muzej Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu obvešča, da se bo naša država tudi letos oficialno udeležila mednarodnega sejma v Solunu, ki se otvori dne 9. septembra in ki traja do dne 30. septembra. Organizacija udeležbe je poverjena Muzeju. Razstava vzorcev v paviljonu naše države je brezplačna. Razstavljalci morajo poslati svoj razstavljalni material najkasneje do 25. avgusta free. Beograd na naslov: Trgovinski muzej, ulica Miloša Velikog 29. Razstavljalci, ki ne bi mogli poslati do tega termina svoje bago na naslov Muzeja, naj pošljejo na svoje stroške neposredno v Solun na naslov: Chambre de Commerce et de l'Industrie Yougoslave, Salonique 4, Rue Comminon.

Jugoslovanska bombažna industrija ustavi 40.000 vreten

Z ozirom na vesti o poslabšanju prodaje jugoslovanskih bombažnih predilnic, poroča »Estrope«, da dosedaj še nobena jugoslovanska predilnica ni ustavila obrata. Predilnice pa morajo voditi težko borbo z vedno močnejšo italijansko konkurenco. Predilnice, ki so delale dosedaj v treh izmenjavah, bodo morale eno ali tudi dve izmenjavi opustiti. Od 120.000 jugoslovanskih vreten je sedaj v obratu le 80.000, ki delajo v več izmenjavah. Pričakovati pa je, da se bo delo v jugoslovanskih predilnicah še bolj omejilo in da še nadaljnjih 50 do 60 tisoč vreten ne bo več delalo v več izmenjavah.

Po svetu

Italijanski tisk je začel po svoji navadi nesramno kampanjo proti Jugoslaviji, češ da je Jugoslavija kriva za dogodke v Avstriji. Naši listi so na te klevete že krepko odgovorili. A tudi češki in drugi listi so zavrnil te italijanske klevete in opozorili, da je bila Italija tista, ki je hotela izrabiti avstrijske dogodke za napad proti drugim državam. Le malo je manjkalo, pa bi Italija zanetila svetovni požar.

Vojaska zveza med Francije in Anglijo bo podpisana ob priliki sestanka predsednika Lebruna s poslovodečim podpredsednikom angleške vlade Baldwinom, ki se mudi v Franciji in pregleduje francoske obmejne utrdbe.

Tudi med Francije in Rusijo bo baje obnovljena vojaška zveza kot odgovor na nemško in poljsko nasprotovanje vzhodnemu paktu. Še pred podpisom vojaške zveze bo Rusija vstopila v Društvo narodov, kakor poročajo veliki listi.

Med Japonsko in Rusijo nastajajo vedno novi konflikti, da je položaj vedno bolj napet. Pred kratkim je aretirala policija v Harbinu 30 ruskih državljanih, češ da so hoteli ubiti vso mandžursko vlado. Sovjetski listi zaradi tega ostro napadajo japonsko vlado.

Venizelos je dejal, da je sod s smodnikom prenešen z Balkana v srednjo Evropo. Prepričan je, da deset let še ne bo nobene vojne.

Madjarski legitimisti zahtevajo, da se Madjarska nasloni na zapadne demokracije (zlasti na Francijo), ker bi nastala za Madjarsko katastrofa, če bi se Avstrija združila z Nemčijo. Tudi ni pričakovati, da bi se Nemčija, ki se je odrekla Alzaciji in koridorju, zavzela za madjarsko revizijo. Poleg tega pa se svet danes deli v tabor kulturnih ljudi in v tabor barbarov. Madjarska mora biti v taboru kulturnih ljudi in zato mora iti z državami zapadne demokracije.

Avstrijski zunanji minister je izjavil, da je Avstrija iz dveh vzrokov za Italijo. Prvič je Italija nudila Avstriji največjo podporo. Drugič pa je Avstrija prepričana, da fašistični avtoritarni režim najbolj odgovarja Avstriji. Fašistični vzgled bo olajšal obnovo Avstrije. Tretjega in najvažnejšega razloga minister ni povedal in ta je, da se more avstrijska vlada držati le s podporo Italije. In zato komandira Mussolini.

Starhemberg odpotuje iz Italije v Pariz, kjer bo skušal doseči dovoljenje, da se avstrijska vojska poveča od 30.000 na 60.000 mož.

Kronprinz je izjavil, da bo delal vedno na to, da pride do zblizanja med Nemčijo in Francijo. Francoski in nemški narod sta stara naroda, ki imata vedno bolj skupne lastnosti. K njima spada tudi angleški narod. Vsem trem narodom da preti ista nevarnost od vzhoda. Proti pritisku Azije se morajo vsi trije narodi braniti skupno. Bog zna, kako bi govoril Kronprinz, če bi Nemčija zmagala v svetovni vojni nad Francijo.

Objavljen je bil Hindenburgov politični testament, ki je datiran z 11. majem 1934. V njem Hindenburg najprej opisuje prve povojne dogodke ter naglašuje svoje prepričanje, da je edino vojska pravi čuvar države. V drugem delu govori o narodnem socializmu in Hitlerju, o katerem veruje, da bo združil Nemčijo v slogi. Francoski listi pa so mnenja, da ni objavljeno celotno besedilo testamenta, temveč da je bilo nekaj najvažnejših stavkov izpuščenih, nekaj pa dodanih. Testament je bil objavljen, da se z njim podkrepiti agitacija za nedeljski plebiscit.

Mackensen, poleg Hindenburga najpopularnejši vojskovodja Nemčije, je plebiscit v nedeljo označil tako-le: Ne gre za noben volivni boj, ker tudi ni nobenega nasprotnika. Da bo rezultat ogromna večina »da« glasov, je že danes jasno. — Svojega mnenja pa Mackensen ni hotel povedati, ker da je le vojak.

Tudi dr. Schacht je govoril v radiu, da morajo vsi Nemeč glasovati za Hitlerja. Med drugim je tudi povedal, da so sedanjih nemških finančnih težav krive edinele prejšnje vlade in zlasti marksisti.

Španske levčarske stranke se združijo v enotni stranki, ki se bo imenovala zveza levčarskih strank. Združitev naj bi preprečila zmago deščičarskih strank v Španiji.

Za sovjetskega poslanika v Rumuniji bo imenovan Ostrovski, bivši načelnik sovjetske trgovinske misije v Parizu.

Denarstvo

Kaj je žrtvovala Avstrija za svoje banke

Bančna koncentracija v Avstriji je končana in sedaj se more ugotoviti, kaj je žrtvovala mala Avstrija za sanacijo svojih bančnih zavodov. Skupno sta žrtvovala država in Narodna banka 1.176,6 milijonov šilingov, ali okroglo 12 milijard Din, torej več kakor znaša ves naš enoletni državni proračun.

Država sama je dala za sanacijo bank 1.053 milijonov in sicer: za udeležbo pri prvem povišku glavnice Credit-Anstalt 58,6, za menice C. A., ki jih je prevzela od Narodne banke, 571,4, za drugi povišek kapitala 71, za prevzem tujih obveznosti C. A. 212 in za sanacijo Bank-Vereina in Niž. avstrijske Eskomptne družbe 140 milijonov, skupno 1.053 milijonov šilingov.

Avstrijska Narodna banka pa je dala: za prvi povišek kapitala C. A. 17,6, za prevzem delnic pri fuziji Wiener Bank-Vereina in A. C. 25, za rezerve za izgube pri aktivah Bank-Vereina 16, prevzem delnic Avstr. Industriecredit družbe, ki je nastala iz Niž. avstr. Eskomptne družbe 9,9, za povrnitev diskontnih obresti Niž.-avstr. Eskomptni družbi 5,1, za ustanovitev družbe za razbremenitev fuzioniranih družb 40 ter za manjše kapitalne dotacije 5 milijonov šilingov. Skupno je žrtvovala avstrijska Narodna banka 118,6, ali okroglo 1200 milijonov Din.

Ali naj sedaj napišem primeri, kaj se je pri nas žrtvovalo za sanacijo denarnih zavodov, ki pa niso doživeli tako katastrofalnih izgub, kakor dunajske banke. Pri nas bi zato bile tudi mnogo manjše žrtve potrebne, a žal se niti te niso izvršile. Niti tega ni bilo mogoče in še ni mogoče doseči, da bi Narodna banka spremeniла svojo obrestno mero za blagajniške zapise ter s tem omogočila denarnim zavodom, da bi svoj denar mogli plodonosno naložiti in vrniti Narodni banki izposojeni denar proti jamstvu, da dobe v primeru potrebe zopet stare kredite. Tako morajo denarni zavodi na desetine milijonov Din brezplodno hraniti v blagajnah, dočim bi jim mogli donati pri drugi kreditni politiki Narodne banke lepe obresti in s tem pospešiti njih sanacijo.

A pri nas so denarni zavodi še naprej navezani le na sebe.

Zamenjava obveznic vojne škode

Davčna uprava za mesto Ljubljana razglasa:

Lastniki obveznic 2½% loterijske državne rente za vojno škodo, ki so predložili stare obveznice davčni upravi Ljubljana-mesto v zamenjavo do 28. julija 1934, se pozivajo, da dvignejo nove obveznice v dopoldanskih uradnih urah pri blagajni te uprave.

Reverze, ki so jih prejeli ob izročitvi obveznic, je prinesli s seboj, ker se bodo nove obveznice izročale le proti reverzu in potrdilu.

Guverner Rezervne federalne banke Black je odstopil. Roosevelt ga baje ni mogel odvrniti od demisije.

Mestne uprave v Bochumu, Gelsenkirchenu in Dortmundu v Nemčiji so ustavile vsa izplačila, ker so vsa tri mesta insolventna.

Na državni trgovski akademiji v Ljubljani se prično popravni in dopolnilni izpiti dne 27. avgusta ob 9. uri po sporedu, ki je objavljen na uradni deski. Prijave za vpis v I. razred trgovske akademije sprejema direkcija do 29. avgusta. V posamezne razrede se vpisuje dne 1. in 3. septembra med 9. in 12. uro.

Abiturientski tečaj Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Prijave za abiturientski tečaj sprejema direkcija drž. trgovske akademije v Ljubljani vsak dan med uradnimi urami do 30. septembra. V abiturientski tečaj se sprejemajo absolventi (-ke) srednjih, učiteljskih in strokovnih šol ter visokošolci (-ke). Vsa pojasnila in prospekte dobijo reflektanti pri ravnateljstvu trg. akademije.

„Ljubljana v jeseni“

Na letošnjem jesenskem velesjemu v Ljubljani od 1. do 10. septembra bo zopet zastopano naše pohištvno mizarstvo v širšem obsegu. Pohištvni mizarji iz Ljubljane in okolice bodo imeli priliko pokazati svoje zmožnosti in napredovanja v izdelovanju pohištvenega mizarstva kakor: v interierih, oblikah arhitekture, tehnično - konstruktivnem izdelovanju, kombiniranju lesa in lužila. Razstava bo nudila vsakemu možnost, da zadosti vsem svojim zahtevam na polju umetnosti in solidnosti, ker bo razstavljeno blago po kvaliteti prvovrstno, cene pa priznane vseskozi konkurenčne.

Opozorja se torej, da vsak obiskovalec jesenskega Ljubljanskega velesesja uporabi to priliko in si temeljito ogleda pohištveno razstavo v paviljonu E in F.

Izseljenska razstava

Naša dolžnost je, da se pogledimo v delo in življenje našega izseljenca — delavca. Gospod Rudolf Selič iz Hoensbroeka na Holandskem nam bo s svojo izseljensko razstavo, ki bo v okviru letošnjega jesenskega velesesja v Ljubljani od 1. do 10. septembra, prikazal jugoslovansko emigracijo v Nemčiji, Holandski in Belgiji. Razstava bo zanimiva in naj služi zlasti izpolnitvi vezi med domovino in emigracijo. Naj bi tej razstavi sledile še izseljenske razstave z materialom iz drugih držav, kjer se trudi naš rod za košček kruha.

»Slovenska pokrajina«

Pod tem geslom so slovenski likovni umetniki sklenili, da prirede na letošnjem jesenskem velesjemu v Ljubljani od 1. do 10. septembra svojo letošnjo umetnostno razstavo. Potrebno in prav je, da se tudi širšim slojem da prilika, da dobe vpo-

gled v resnično umetnost. Trg barvnih reprodukcij je poplavljal naša stanovanja. Imate v sobi lepo dragoceno opravilo, na steni pa visi neokusna barvna reprodukcija slabega fabrikata. V naše domove spadajo originalne umetniške slike in kipi. Na razstavi bodo posamezne umetnine tudi naprodaj po dosegljivih cenah. Vabimo občinstvo, da si razstavo ogleda. Vsak obiskovalec dobi od vhoda na razstavo glasovnico, s katero bo volil umetnino, ki mu je najbolj všeč. Izvoljena dela bodo nagrajena.

Razstava Mednarodnega Instituta za štedenje na jesenskem ljubljanskem velesjemu

Pred 10 leti so zastopniki vseh večjih hranilničnih zvez na svetu ustanovili v Milanu Mednarodni Institut za štedenje, ki ima glavni namen, širiti smisel za štedenje po vsem svetu ter ščititi skupne interese hranilnic. Glavni namen dosega s tem, da podučuje najširše plasti vseh narodov o pomenu smotrenega štedenja, ki omogoča ustvarjanje narodnega kapitala in s tem napredek njihove države in vsega sveta. Kadar gre eni državi dobro, bo šlo dobro tudi drugim.

S tem namenom je Institut sestavil gradivo za razstavo, ki naj pokaže narodom pomen štedenja. Vendar je imel nesrečo s tem gradivom, ker je zgorelo lani med prevozom v Švico v poštnem vozu. Medtem pa so nabrali mnogo novega gradiva. Razstavljeno bo prvič na jesenski razstavi Zveze jugoslovanskih hranilnic na ljubljanskem velesjemu. Zato ne zamudite te prilike ter si oglejte to zanimivo gradivo iz vseh držav sveta!

Dobri znaki za hmeljsko kupčijo

Evropa bo imela za 130.937 stotov premalo hmelja

V »Prager Tagblatt« obravnava dr. Otto Harberg letošnje žetvene izglede za hmelj in za hmeljsko kupčijo. Uvodoma pripominja, da je letos cenitev hmeljske žetve posebno težavna, ker ni donos niti na najbližjih hmeljniki enak. Tako se dogaja, da bo dalo obiranje v enem hmeljniku do 20 stotov na hektar, dočim bodo v sosednem, le par metrov oddaljenem komaj 2—3 stoti. Zato je treba sprejeti vse cenitve le z rezervo. Po zadnjih podatkih pa je vendarle mogoče računati v posameznih državah s približno naslednjim donosom (v carinskih stotih):

	1934	1933
Nemčija	110.000	166.388
Češkoslovaška	110.000	124.600
Francija	36.000	33.200
Poljska	28.000	33.000
Jugoslavija	22.000	32.000
Belgija	18.000	16.500
druge države	2.000	2.000

Po teh podatkih bi torej dala letošnja žetev le 326.000 carinskih stotov, dočim je dala lanska 407.380. Letošnja bo torej za

približno 81.000 stotov manjša. Naj bi bila preje navedena cenitev tudi nekoliko pomanjkljiva, vendar je izven dvoma, da bo letošnji pridelek hmelja na vsak način manjši od lanskega.

Konzum piva pa se je radi izredno vročega poletja na splošno dvignil za 5 odstotkov. V Evropi znaša potrebščina na hmelju 426.280 stotov. Če računamo s 5 odstotnim poviškom konzuma piva, potem se bo potrebovalo 10.657 stotov hmelja več. Če pa računamo še z možnostjo izvoza hmelja v Ameriko in Anglijo (približno 20.000 stotov), potem bo Evropa potrebovala v vsem 456.937 stotov, dočim bo dala žetev le 326.000 stotov. Potreba bi bila torej za 130.937 stotov večja.

Kupčija s hmeljem se bo torej ugodno razvijala in tudi cene bodo dobre. Edina nevarnost je, da bodo kupci z organiziranim zavlačevanjem nakupov pritisnili tudi letos, kakor se je dogajalo v drugih letih, na ceno hmelja. Tu pa je edino protisredstvo v dobri organizaciji producentov in domačih izvoznikov.

Mednarodni borzni indeks

Na velikih svetovnih borzah je bila v preteklem tednu večinoma krepka tendenca, ki je bila deloma posledica pomirjenja političnega položaja. Gibanje tečajev je razvidno iz teh števil:

	14. 7.	21. 7.	18. 7.	4. 8.	11. 8.
100%			1934		
London	75,8	75,3	74,2	74,7	76,3
Pariz	57,4	55,9	54,8	54,7	54,7
Berlin	32,2	32,3	32,2	30,9	31,8
Milan	84,0	82,9	84,4	85,2	86,5
Praga	56,8	56,6	57,2	57,1	57,1
Bruselj	24,1	23,8	22,8	22,6	24,8
Amsterdam	31,9	32,2	31,0	30,8	32,1
Stockholm	11,8	12,0	11,9	11,8	12,3
Curich	38,2	38,5	38,2	37,6	38,5
Dunaj	30,0	30,0	29,7	30,0	30,0
New York	58,1	55,3	50,0	51,0	51,6

Mednarodni borzni indeks je narastel v preteklem tednu od 44,2 na 45,1%.

Zdravniški pregledi trgovcev z živili

Po sklepu ministrstva za soc. politiko in narodno zdravje se izdajo zdravstvena izpričevala o zdravju lastnikov, oz. voditeljev trgovin z živili vsakih 6 mesecev. Ta izpričevala izdajajo brezplačno vsi zdravniki v javni službi (okrajni in občinski). Vendar pa se morajo izpričevala taksirati z državno takso 20 Din ter z banovinsko, kjer ta obstoji.

Že v 24 urah

barva, plestra in kemično snati obleke. klobuke itd. škrobljivo in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Društvo industrijecev in veletrgocev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 31. julija 1934 naslednjo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta) konkurzov in prisilnih poravnav.

1. Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 2 (6), v Savski banovini 5 (6), v Vrbski banovini — (—), v Primorski banovini 2 (1), v Drinski banovini 4 (4), v Zetski banovini — (—), v Dunavski banovini 3 (3), v Moravski banovini 1 (1), v Vardarski banovini 4 (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (2).

2. Razglasene prisilne poravnave izven konkursa: v Dravski banovini 11 (1), v Savski banovini 9 (2), v Vrbski banovini 2 (1), v Primorski banovini 2 (1), v Drinski banovini 3 (—), v Zetski banovini 1 (—), v Dunavski banovini 8 (2), v Moravski banovini — (1), v Vardarski banovini 1 (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (—).

3. Končana konkurna postopanja: v Dravski banovini 4 (4), v Savski banovini 6 (9), v Vrbski banovini 2 (—), v Primorski banovini 3 (1), v Drinski banovini 4 (4), v Zetski banovini 1 (—), v Dunavski banovini 5 (4), v Moravski banovini 1 (2), v Vardarski banovini — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (—).

4. Potrjene prisilne poravnave: v Dravski banovini 9 (—), v Savski banovini 8 (8), v Vrbski banovini — (—), v Primorski banovini 5 (3), v Drinski banovini 1 (1), v Zetski banovini 1 (2), v Dunavski banovini 2 (6), v Moravski banovini — (1), v Vardarski banovini — (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (4).

Občni zbori

V. redni občni zbor d. d. Rude in kovine v Ljubljani bo v petek, dne 31. avgusta ob pol 11 v sejni sobi tvrde, Masarykova cesta 12. Delnice je treba založiti najmanj 6 dni pred občnim zborom pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani.

13. redni občni zbor tvrde »Kovina«, prve jugoslovanske metalurške industrije, d. d., Maribor, je dne 13. septembra ob 10. v pisarniških prostorih tvrde na Tezemu pri Mariboru. Delnice je treba založiti najmanj 4 dni pred občnim zborom pri blagajni Kovine ali pa: pri Celjski posojilnici, Jadranski banki v Ljubljani, Obrtni banki v Zagrebu ali Merkur Banki na Dunaju.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 18. avgusta objavlja med drugim: Uredbo o izvozu pšenice — Navodila za sestavo banovinskega proračuna z uredbo o izvrševanju za leto 1935/36 — Uredbo o uveljavitvi § 20. zakona o izvršbi in zavarovanju — Dopolnitev uredbe o podpornem skladu pomožnega osebja v državni službi — Olja, oproščena plačila državne trošarine — Pripomba glede natrijevega sulfida in natrijevega silikata v uvoznih tarifnih zakona o občni carinski tarifi — Uredbo o izpremembi in dopolnitvi uredbe o skupnem davku na poslovni promet s tarifo — Razpis volitev v občini Šmarje-okolica — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Vprašanje obveznega pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščencev

Z letošnjim finančnim zakonom je dobil finančni minister pooblastilo, da razpiše veljavo zakona o obveznem pokojninskem zavarovanju zasebnih nameščencev na vso državo. Novosadska zbornica, ki je o tem vprašanju razpravljala, je sklenila, da se izjavi proti temu razširjenju pokojninskega zakona. Stroški zavarovanja bi znašali na leto okoli 130 milijonov Din, ki pa jih v današnjih časih gospodarstvo ne premore. Verjetno je, da bodo tudi v vseh drugih zbornicah razširjenje sedaj v Sloveniji in Dalmaciji veljavnega zakona odklonili.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pije odrasli kot otroci z užitek.

Vpisali sta se nastopni tvrdki:

Iv. Hirsch sin, družba z o. z. ali nemški Johann Hirsch Sohn, Gesellschaft m. b. H. Trvdka izdeluje specialne jermene, gonilne in druge jermene za industrijske svrhe. Osnovna glavica družbe znaša 250.000 dinarjev in je plačana v celoti. Poslovodji so: **Trupej Franc**, trgovec in posestnik v Sevnici, **Hirsch Ivan** (Hans), sin tvorničarja v Schottwien, sedaj v Sevnici v hotelu »Triglav« in **Karl Hirsch**, tvorničar v Schottwien. Za podpisovanje upravičen Ivan Hirsch samostojno, oba druga poslovodji pa le kolektivno.

»Styria«, trgovina s hmeljem, družba z o. z., nemško »Styria« Hopfenhandels-gesellschaft m. b. H., francosko »Styria«, société pour le commerce de houblon à responsabilité limitée; angleško »Styria«, Hop Trading Comp. Ltd. Sedež družbe žalec v Savinjski dolini. — Osnovna glavica v višini 100.000 Din je v gotovini plačana. Poslovodje družbe: **Bela Frank**, trgovec v Novem Sadu, **Erich Krakenberger**, trgovec v Žatcu, **Ernest Krakenberger**, trgovec v Parizu.

Vpisale so se te izpremembe:

Stermeecki in drug v Celju. Izstopil je družabnik **Somer Hinko**, vstopil pa kot nov družabnik **Viktor Paulik**, poslovodja v Celju.

Zangger Franc, trgovina z mešanim blagom v Celju. Izbrise se kot prokurist **Viktor Lichtenegger**, ker je imenovan že davno umrl.

Kokra, tekstilna d. d. v Kranju. Družba se je po sklepu občnega zbora razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorja, dose-danja člana upravnega sveta dr. **Benő Sabothy** in dr. **Franc Zenko**, odvetnika v Kranju.

Karol Vidmar & Comp., družba z o. z. v Ljubljani. Z notarsko izjavo se je družba razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator **Karol Vidmar**, pekovski mojster v Ljubljani.

Izbrisale so se nastopne firme:

Martin Schwer, trgovina z mešanim blagom, Obrežje, sodni okraj Kostanjevica — zaradi opusta in preselitve v Samobor.

Vincenc Bon, trgovina z mešanim blagom v Raki.

Iz zadružnega registra

Vpisala se je **Gospodarska zadruga**, r. z. z o. z. v Topolšici. Zadruga vnovčuje pridelke, živino in proizvode svojih članov ter jim nabavlja in vzdržuje potrebne stavbe, orodje in druge naprave.

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Živinorejska zadruga za Hrastje in okolico. Likvidatorji dosedanji člani načelstva.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice, r. z. z n. z. Vpišejo se k sopodpisovanju pooblašteni uradniki zadruga: dr. **Janko Kersnik**, ravnatelj, dr. **Kambič I.** tajnik, **Fran Prijatelj II.** tajnik in kontrolor **Smodiš**. Izbrise se dr. **Janku Kersniku** podeljena prokura.

Izbrisali sta se nastopni zadrugi: **Konzumno društvo za Slovenijo v Ljubljani**, podružnica v Mariboru, ker se je podružnica opustila in podružnica društva v Prevaljah.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz po zapuščini **Marije Horvat** iz Ljubljane, ker je bila razdeljena vsa masa.

Potrjena je prisilna poravnava izven stečaja **zidarskega mojstra Rudolfa Terčelja** v Ljubljani.

Ustavlja se poravnalo postopanje izven stečaja v zadevi posestnika in pekovskega mojstra **Türha Štefana** v Rogoševcih, ker se na naroku ni dosegla potrebna večina za sprejem poravnave.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Dobava-prodaja

Gradbeni oddelek direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 21. avgusta ponudbe za dobavo smrekovih in hrastovih desk, mehkih remeljnov ter orehovih debel.

Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do dne 23. avgusta ponudbe o dobavi 50 m gradla za zastore, eternit šablone, enofaznega strujomera, belega angleškega lima, medene žice, konjske opreme in raznih kož, medenih pip, železja za okna in kit za okna.

Strojni oddelek direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 24. avgusta ponudbe o dobavi rdečega blaga (merino) za signalne zastavice, gradla za žimnice, blaga za državne zastave, črne blaga za žalno zastavo, rjuh, brisač in konjske žime.

Pri Komandi divijske oblasti v Ljubljani bo dne 24. avgusta druga ustmena licitacija za izvršitev mletja vojno-državne pšenice.

Direkcija drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 30. avgusta pismene ponudbe za novo zgradbo in prevzem zakupa kolo-dvorske restavracije na stanici Rakek. — Predmetni oglas se dobi v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

'KVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovska c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Jugoslovansko-švicarski klirinški promet

Pri Narodni banki v Beogradu je bilo v korist švicarskih upnikov vplačano dne 31. julija 17-5 milijonov šv. frankov (dne 14. julija 17-01 milijonov). Od tega zneska se ni izplačalo za blagovne dolgove 992,262, za druge 80,823 šv. frankov. Pčleg tega je pri Narodni banki prijavljenih, a še ne izplačanih terjatev za 3-8 (dne 14. junija za 3-11) milijonov šv. frankov.

Razno

Angleški princ **Jurij**, drugi sin angleškega kralja, je prišel na aeroplanu v Ljubljano. Z letališča se je z avtomobilom odpeljal v Bohinj, kjer bo gost princa Pavla.

V Gorici in Idriji je bilo obsojenih 23 slovenskih delavcev na 2- do 5 letno konfinacijo na otoke, ker da so širili protifašistične letake.

Oproščen je bil **novosadski zdravnik dr. Matić**, ki je v nekem pismu na ministra za soc. politiko **Ivana Puelja** trdil, da so se godile pri zdravniški zbornici v Novem Sadu razne nekorektnosti in nezakonitosti. Na ministrovno zahtevo je morala zbornica tožiti dr. Matića, ki je pred sodiščem nastopil dokaz resnice in bil nato oproščen.

Begunci iz Avstrije še vedno prihajajo v Jugoslavijo. Tako je prišlo v Varaždin zopet 85 narodnih socialistov iz Avstrije.

Begunci pravijo, da so bežali pred terorjem oblasti.

V Južni Ameriki je nastal radi zadnjih nemških in avstrijskih dogodkov popoln preobrat v mišljenju javnosti. Francoski listi pišejo, da so ti dogodki tako vplivali ko svoje dni torpediranje »Lusitanije«. Germanofilstvo se je nehalo.

Kemal paša obišče rumunskega kralja Karola. Obišče ga najbrže še pred njegovim potovanjem v Pariz.

Bodoča nizozemska kraljica, prestolonaslednica **Julijana** se bo zaročila s švedskim princem **Karolom**.

Samoupravno židovsko republiko dobe Židje v sovjetski Rusiji.

Bolgarska vlada je izdelala nov zakon o občinah. Po novem zakonu bo štela občinska uprava Sofije 26 članov. Predsednika in pet njegovih namestnikov imenuje notranji minister, deset jih izvolijo poklicne organizacije, 10 pa meščani. Voli se po starem volilnem redu.

Praški župan dr. Baxa obišče glavna mesta sovjetske Rusije, da se seznanj s sovjetskimi komunalnimi napravami.

Sedanji avstrijski kancelar dr. Schuschnigg je slovenskega pokolenja in še njegov oče je bil znan slovenski narodni delavec na Koroskem, ki so ga zato Nemci imenovali »der windische Minister«. Seveda pa se ni pisal Schuschnigg, temveč Sušnik.

Kardinal Faulhaber je v svoji pridigi ostro napadel narodno socialistični antisemitizem in dejal, da je bila Röhmová smrt samo božja kazen za preganjanje Židov.

Hindenburgov osebni sluga Zanaeken, ki je bil že 60 let v Hindenburgovi službi, je umrl kmalu po smrti svojega gospodarja.

Zračno brodovje ameriške mornarice bo povečano za 2100 najmodernejših hidroavionov.

Stara frankfurtarska zastava je v Nemčiji sedaj definitivno prepovedana. Prepovedana ni bila le, ker je bila zastava november-skega preobrata v letu 1918, temveč tudi radi njenega republikanskega in revolucionarnega simbola, ki je bil izražen v njenih barvah: iz črne noči skozi rdečo kri v zlato svobodo.

Zemeljski plaz je zasul potniški vlak blizu Sarajeva. V vlaku je nastala parika, čeprav ni bil nihče ranjen. Po 8 urah je bila proga zopet očiščena.

Belgijsko vojaško letalo je strmoglavilo na tla. Pilot in opazovalec sta bila ubita. — Smrtno se je ponesrečila francoska letalka Perot, ki je skočila s padobranom, a se ta ni odprl, ker se je zataknil na aparat. — V Rusiji pa se je ubila rekorderka v skakanju iz letala gospa **Bušev**, ker se ni padobran odprl.

Dvoje italijanskih letal je trčilo pri vajah skupaj. Pilot enega letala se je s padobranom rešil, dočim je bil pilot drugega ubit.

Potniški parnik, ki oskrbuje promet med Rio de Janeiro in San Franciscu, se je potopil. 30 potnikov je utonilo.

Dva aktualna politična dovtipa

Objavlja beograjska »Stampa«. Neki beograjski odvetnik se je hotel ustrežiti. Ko je nastavljal samokres na sence, prileti k sreči v sobo žena in prepriča samomor. Začne ga spraševati, zakaj se je hotel ustreliti. Vse mogoče vzroke navaja, ali nobeden ni pravi. Na koncu ji šine prava misel v glavo: »Pa ne da si se hotel ubiti, ker si delal kupčije z Gutmannom in »Našičko«. — Nato advokat: Ne! Hotel sem se ubiti zato, ker pri tako velikem številu onih, ki so bili poleg, le jaz nisem bil. — Besednjak jugoslovanskih sinonimov bodo baje izdali privredniki in advokati. In to je drugi dovtip »Stampe«. Ze pred mesecem so bili zloženi prvi sinonimi, ki se glase: naša — našinska — našička.

TRŽNA POROČILA Zagrebski tedenski sejem

Zadnji zagrebski tedenski sejem je bil zelo slabo obiskan. Tudi kupčija je bila na sejmá slaba. Dogon: 3 biki, 90 krav, 79

volov, 22 juncev, 53 telet, 34 konj in žrebet, 140 prašičev in 210 pujskov. Cene: biki po 3, krovo za klanje po 2-75 do 3-25, teleta za klanje po 3-50 za kg žive teže, teleta za rejo po 800 do 900 žival, voli I. vrste po 4-50, II. po 3-25, junči po 3, živa teleta po 4-50 do 5-50, zaklana po 7 do 7-50, pitani prašiči po 7-50 do 8, nepitani po 6 do 6-50, zaklani prašiči po 10-50, zaklani pujski po 11 do 13, zaklana jagnjeta po 7 do 8 za kg. — **Detelja** po 35 do 45, seno po 35 do 40, slama po 30 do 35 Din za sto kil. Drva po 70 do 100 za kubični meter.

Naše sadje na tujih trgih

Poročilo Zavoda za pospeševanje zunanjih trgovine z dne 16. avgusta.

Dunajski trg: Včeraj in danes je skupno prišlo na dunajski trg 42 vagonov naših svežih češpelj. Češplje so prišle na trg v dobrem stanju, toda med njimi je bilo tudi nekaj drobnih. Danes so se češplje prodajale povprečno po 30 do 34 grošev za kilogram. (Kakor nam javlja Zavod, je treba vse te cene razumeti za blago na debelo.) Računa se, da bo od poslanih 42 vagonov ostalo 10 do 12 vagonov neprodanih. (Stara napaka traja kar naprej in ne znamo porazdeliti pošiljk sadja na tuje trge. Enkrat preplavljamo trge, drugič zopet bo sadja primanjkovalo.)

Na Dunaj sta danes prišla tudi dva vagona našega grozdja. En vagon je bil iz Novega Sada, drugi pa iz Smedereva. Novosadsko grozdje se je prodajalo po 70 do 75 grošev, smederevsko pa po 95 grošev do enega šilinga.

Praški trg: Danes je bilo prodanih 16 vagonov naših svežih češpelj po povprečni ceni 130 Kč za sto kil. Glavni vzrok, da je cena naših češpelj padla v kratkem času v tako veliki meri, je ta, ker prihaja v Prago premnogo blaga in ker pošiljajo naši izvozniki to blago v komisijsko prodajo. (Kdaj se bomo že naučili izvažati sadje!)

Varšavski trg: Sveže češplje se prodajajo v Varšavi povprečno po 70 do 90 zlotov za sto kil. Te cene veljajo v trgovini na debelo.

Švicarski trg: Sveže češplje se prodajajo franko švicarska postaja (postaja Bucks). necarinjene, povprečno po ceni 17 švicarskih frankov za sto kil. Sveže grozdje pa se prodaja tudi franko obmejna postaja necarinjeno po ceni 27 šv. frankov za 100 kil.

Vse podrobne podatke daje Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom.

Program ljubljanske radio-postaje

Nedelja, 19. avg.: 8.15: Poročila — 8.30: Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9.00: Versko predavanje (p. dr. Regal. Čebulj) — 9.30: Trbovlje (L. Mrzel) — 10.00: Prenos iz stolnice — 11.00: Radijski orkester — 12.00: Čas, plošče — 16.00: O sadni trgovini (Flego Anton) — 16.30: Prenos koncerta mladinskega zbora Jadranskih stražarjev iz Št. Vida nad Ljubljano — 20.00: Vokalni koncert ge. Mare in Stjepana Marčeca — 20.45: Plesi iz davnih in današnjih dni (plošče) — 22.00: Čas, poročila, Radijski orkester.

Ponedeljek, 20. avg.: 12.15: Pod žarkim španskim solncem (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Reprod. serenada — 13.30: Koncert grenadirske godbe iz Pariza (plošče) — 19.00: Božena Beneševa in Ana Marija Tilscheva ob 60 letnici (Vera Dostalova) — 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 20.00: Pevski koncert g. Burgerja, vmes citre solo izvaja g. Mezzolits — 21.00: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba (R. O.).

Torek, 21. avg.: 12.15: Dobre volje biti to me veseli (reproduc. slovenske narodne) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, C. Franck: Variacije za klavir in orkester — 13.30: Vijolinski solistični koncert (plošče) — 19.00: Otroški kotiček (Manca Komanova) — 19.30: Pokopana preteklost pod Prisankom (Jos. Vandot) — 20.00: Orgelski koncert izvaja Blaž Arnič, vmesne samospve poje Angela Megle — 21.00: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Motvoz Grosuplje
domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani